

Tips & tricks toelatingstoets master Forensica, Criminologie & Rechtspleging

Allereerst: verwijs bij je antwoord altijd naar relevante wetgeving en jurisprudentie – hiermee score je namelijk (makkelijk) punten die je anders laat liggen.

Casusoplossen¹

In een toets staat vaak het onderdeel ‘casusoplossen’ centraal. Een casus bevat een *rechtsvraag*. Dit is de probleemstelling van de casus. Door de student dient een antwoord te worden geformuleerd op de rechtsvraag.

1. Regelselectie: zoek naar de toepasselijke rechtsregels waarmee een antwoord kan worden geformuleerd op de rechtsvraag;
Maak een onderscheid tussen bijzondere en algemene wetsregels. Indien er sprake is van een bijzondere wetsregel die van toepassing is op de rechtsvraag in casu, is het relevant deze bijzondere wetsregel naast de algemene te benoemen.
2. Regelanalyse: stel de voorwaarden van de rechtsregel en het rechtsgevolg wat erdoor intreedt vast;
Hierbij dient te worden opgelet of er sprake is van cumulatieve of alternatieve voorwaarden. Dit zal namelijk van belang zijn bij de toetsing onder punt 3. Indien uitzonderingen op deze rechtsregel van toepassing zijn, dienen deze te worden genoemd en naderhand in acht te worden genomen onder punt 3. Uitzonderingen op de hoofdregel kunnen uit de wettekst zelf, alsmede uit jurisprudentie voortvloeien.
3. Voorwaardentoetsing: ga na aan welke van die uit de rechtsregel voortvloeiende voorwaarden in het concrete geval voldaan is;
Wanneer je toetst, moet je de relevante feiten uit de casus expliciet noemen en moet je aangeven met welke voorwaarden zij corresponderen. Verder dien je expliciet aan te geven of al dan niet aan de betreffende voorwaarde is voldaan.
4. Conclusie: stel vast of het door de rechtsregel beoogde rechtsgevolg in de onderhavige casus intreedt.

Het gebruik van jurisprudentie bij casusoplossen²

¹ J. Hage, B. Verheij & F. Fernhout, *Vaardig met recht: vaardigheden voor juristen*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011, p. 69 – 77.

² J. Hage, B. Verheij & F. Fernhout, *Vaardig met recht: vaardigheden voor juristen*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011, p. 151 - 160.

In de jurisprudentie wordt aangegeven hoe een wettelijke bepaling moet worden uitgelegd of toegepast (voornamelijk door de Hoge Raad). De jurisprudentiële uitleg van het recht kan inhouden dat het bereik van een voorwaarde uit een rechtsregel wordt verduidelijkt, opgerekt (verruimd) of beperkt. Dit dient dan bij de voorwaardentoetsing (zie puntje 3) bij de desbetreffende voorwaarde in aanmerking te worden genomen. De HR (en andere hogere rechters) kan ook aan een rechtsregel een voorwaarde toevoegen of laten vervallen. Deze voorwaarde dient dan ook aan de regelanalyse te worden toegevoegd resp. buiten beschouwing te worden gelaten.

Vaak kan er bij rechtsvragen geen eenduidig antwoord worden gegeven, doordat het antwoord op een rechtsvraag regelmatig afhangt van subjectieve beoordelingen bij de voorwaardentoetsing, met name wanneer er vage begrippen worden gebruikt zoals 'onrechtmatig', 'noodzakelijk', 'aanmerkelijk' etc. Hoe vager, hoe meer ruimte voor discussie. Dit kan ertoe leiden dat men tot tegengestelde conclusies komt die beide goed beargumenteerd zijn.

Let op: Indien de toelatingstoets een openboek toets betreft, hoeft niet te worden verwezen naar de literatuur waar het antwoord op is gebaseerd. Dit doet uiteraard niet af aan het feit dat verwijzingen naar wettelijke rechtsregels en jurisprudentie te allen tijde zeer belangrijk zijn voor de compleetheid van het antwoord.